

Gondok és eredmények a szegedi cipőiparban

Szegednek tulajdonképpen két cipőgyára van. A Minőségi Cipőgyár itteni gyáregysége mellé — ahol női cipőket gyártanak — mind nagyobb férficipő-termeléssel sorakozik fel egy középüzem, az Április 4. Cipő- és Papucskészítő Szövetkezet.

A Minőségi Cipőgyár korábban jó néhány éven át egymás után elnyerte a legmagasabb kitüntetést: a Minisztérium és a SZOT vörös vándorzásdíját. Tavaly ezt nem érdemelték ki, s mint a főmérnöktől kapott információból megtudtuk, sajnos, idej eredményeik alapján sem remélhető a „haladó hagyomány” folytatása.

Miért? Ennek nyilván sok összetevője van; amit első helyen említünk a cipőgyárban, az a létszámláhiány, és az új termékek munkaigényessége. Míg tavaly 1 millió 497 ezer pár női cipőt készítettek, idén csak 1 millió 430 ezer pár előállítás várható év végéig. A negyedik negyedében a vállalat központ csökkentette is a napi termelési elvárását. Míg eddig a gyár 4 munkaszalagján 6 ezer párat, jelenleg 5400 pár cipőt állítanak elő. Így végeredményben az eredetileg tervezett 1 millió 530 ezer pár cipőnél 100 ezerrel kevesebb kerül ki szilveszterig a gyárból.

Nyolcvan dolgozó hiányzik a munkatermekből. De a gondokat a divat is szaporítja. A munkaigényesebb termékekre mutatkozik kereslet: különféle díszítőelemek, zippzárak, csatok, rámkellenek a női cipőkre, ami persze külön fáradság és idő a gyáriaknak. Sok az új modell — idén 120, jóval több a tavalyinál — s egy-egy modellből kisebb származásra van szükség.

Az export növekedését azonban mindenképp az eredmény rovatba könyvelhetjük. Noha nyilván a hazai piac telítettség is ösztönzi rá a cipőgyáriakat. Míg tavaly 888 ezer párat, idén 1 millió pár női cipőt exportálnak. Legtöbbjét a Szovjetunióba, de az NDK-ba, Lengyelországba, Csehszlovákia, az NSZK-ba, Belgiumba is; sőt újabban Románia és Mongólia is úticél az exportcipőknek.

A gyár idej újdonságai voltak: az úgynevezett gurkramás cipők, különféle színváltozatokban is az oldalt nyitott pumpscipők. 1972. első negyedében a gyártmányok 75 százaléka gurkramás lesz. Ehhez a vállalat központ úgy ad segítséget, hogy 60 ezer pár cipőfőlést más vállalatnál gyártat le.

tekintettel a munkaerőhiányra.

A szövetkezeti cipőgyárban háromnegyed év alatt 138 ezer pár férficipőt állítottak elő. Itt a papucstermelés esett vissza, s értékben csökkent a javító-szolgáltató tevékenység is. Ez magyarázható a lakosságigényének csökkenésével, de az itt dolgozók számának csökkenése is hozzájárul.

A 39 millió forintos érték egyébként, amit a három negyedévben termeltek, 6 százalékkal magasabb a tavalyinál. Különösen jó az exportnövekedés. Novemberig 73 ezer pár férficipőt exportáltak, idén 90 ezer párat készítenek ilyen célal. A szövetkezetben egyébként a kellenél nem sokkal kevesebb a munkaerő: 98,4 százalék. Jövőre ezzel a létszámmal akarnak 210 ezer pár férficipőt és 230 ezer pár papucst, házi cipőt előállítani, 65 millió forint értékben.

S. M.

A mezőgazdasági repülőflotta rekordja

Befejeződött a mezőgazdasági repülőflotta fő szezonja, ez azonban nem jelenti, hogy decemberben nem lesznek újabb felszállások. A szolgálat szakemberei felmérték az igényeket és úgy találták, hogy a nagy megrendelésekre való tekintettel 8–10 repülőgépet továbbra is kinn kell tartaniok a vidéki gazdaságok szomszédságában. Ha ked-

vez az idő, kihasználják az év hátralevő napjait.

A mezőgazdasági légügyi szolgálatnak az idej év újabb rekordot hozott. A pilóták több mint 1,8 millió holdas teljesítményt értek el — ekkora területet láttak el a levegőből különféle feladatokkal —, ami hozzávetőleg 400 000 holddal nagyobb az elmúlt évi eredményénél.

Kölcsönadott emberek

Tavaly decemberben még zöldseget, sárgarépát szedgettek a tápei asszonyok a határban. Amikor hó takarta be a dolgos kezük elől a mezőt, téli munkára a textilművekbe mentek. Sok szövetkezet ősz végétől tavasz elejéig nem tudja pénzkérés munkával kínálni valamennyi tagját.

Idén hamarabb jött a hó. Elindultunk érdeklődni; kemencepadkán üldögélő rövid nappalos, hosszú éjszakai szükségpihenő első kezét hozta-e magával, vagy sikerült okosabb időtöltést is találni.

KIMÉLIK AZ EMBERT

A tél az évi. Gépjavitók, raktárban dolgozók, állattenyésztők észre se veszik keresetükön, de a két keze után élő gyalogmunkás hamar a zsebében érzi.

A Tiszatáj irodáján azt hallom, kölcsönadják a tagok egyik részét. Nem egészen úgy, mint tavaly, mert az elmúlt esztendőben ők házaltak gyártól-gyárig, most a vállalatok kezdtek a munkát: itt a tél nektek, nekünk meg jó lenne az a néhány markos ember most is.

Kölcsönadás ugyan hivatalosan ideiglenes munkavállalói engedélyt jelent, de a pecsétes papíros kiadásával nem zárja be kapuit a szövetkezet. Tizenötven mennek most is a textilművekbe, ötven a kenderfonóba, a vízgazdálkodási társulat húszat, a vízügyi igazgatóság tizet kért — minden muszak előtt előáll a gazdaság kocsija, és vízi az embereket munkába. Ha nyáron nem gyalogoltak, ne gyalogoljanak télen se!

Nekivágtam a sártengernek, hogy a csatornákat tisztogató emberektől kérdezzem, izlik-e a lapátnyel ilyenkor? Minden két lépésnél háromszor kellett visszahátrálni a cipőbe a lábamat, úgy marasztalt a sár, körbejártam a vesszősi gátörháztól is, de a tápaikat nem találtam sehol. Szemetel az eső, szél is jár a vízparton, hová lehettek?

— Változott a világ! Rossz időben kímélik az embert, hogy ott maradjon jó időre. Valahová föld alá vitték őket.

Egyik mezőgazdász vigasztalt ezekkel a szavakkal. Erre csak azt lehet mondani, ideje, hogy így legyen.

AZ ASSZONYOK ITTHON MARADTAK

Aki huszonöt éves, beszédű asszony egyenesen akar találni, ballagjon ki a majorba. A gáztüzelésű szárító épületében, földel alatt, fűtött helyen találja őket. A szövetkezet a szárító, térszolgálatok az asszonyok, végeredményben tehát itthon maradtak. Mégis kölcsönadott emberek: munka- és kenyér-adóik most a MÉK.

Szó, ami szó, korszerű üzemhez így sem hasonlít a fohagyatásitól avaszsátt szárító. Kabátokkal párnázott fölborított ládákra ülnek az asszonyok, hazulról hozott számmal, bicskával vagy klumplihamozó konyhakéssel csipkedik a fohagyatásitól avaszsátt szárító. Kabátokkal párnázott fölborított ládákra ülnek az asszonyok, hazulról hozott számmal, bicskával vagy klumplihamozó konyhakéssel csipkedik a fohagyatásitól avaszsátt szárító. Kabátokkal párnázott fölborított ládákra ülnek az asszonyok, hazulról hozott számmal, bicskával vagy klumplihamozó konyhakéssel csipkedik a fohagyatásitól avaszsátt szárító.

— Jani bácsi! Kaszákú nincsen? Jár a kő körbe, de kitalálja valamelyik asszony, hogy nem ez az igazi. Ha férfi is van itt, fenje meg az!

Jó, hogy a sarokba ültem, bicskaférfi férfinak egyedül Temesvári János brigádfővezetőt tekintették. Hiába mondta, hogy éles késsel húst is vágnak a hagymához, nem menekülhetett.

— Jobb ez, mint a tavalyi?

Horváth Dezső

Népfrontküldöttség utazott Kubába

A kubai forradalom védelmére alakult bizottság meghívására Sáros István, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa alelnökének vezetésével négytagú delegáció utazott szombaton Kubába, a szervezet munkájának tanulmányozására. Búcsúztatásukra a Fehérvári repülőtérre megjelent Bencsik István, a néppront főtitkára, Sebestyén Nándor, az Országos Bektanács titkára és Carlos J. Perez Cabrera, a Kubai Köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője.

— Sokkal jobb. Közlebb van, mint a textil, ez az egyik jó benne. A másik az, hogy itthon vagyunk, együtt vagyunk. Ott három muszakban dolgoztunk, gyerekes asszonyoknak az se jó. Hét-kor kezdjük, négyig csináljuk, és a szombatunk szabad. Úgy szervezték, hogy nekünk is jó legyen.

Közbeszól valaki, hogy ne hamarkodjunk el azért az al-leluját. Első nap nem lehet tudni, beválik-e. Igen apró hagymákat hoztak az elején, nem sok bizalom van hozzá, hogy pénz van benne.

— Fogadjunk, egy hét múlva az is kijön, aki először vakaródzott.

— Miért nem gyékényeznek?

Több oldalról kapom egyszerre a fölvilágosítást.

— Hogy gondolja maga? Parkettás szobába gyékényt vinni? Nem az a világ van mostan. Meg nem is vagyunk olyan öregek, hogy gyékényre kényeszerüljünk.

Rózsák úgy építették az új házat, hogy külön szobája legyen a gyékénynek, mégis hagyják „esztergályoz” Rózsáné is.

— Ha nem megy el az ember gyékényt szedni, nem üzlet. Amit a szövetkezet ad, sok a rossz benne. Szótem már, de kipróbálom a hagyományt is.

TAG AKAR LENNI

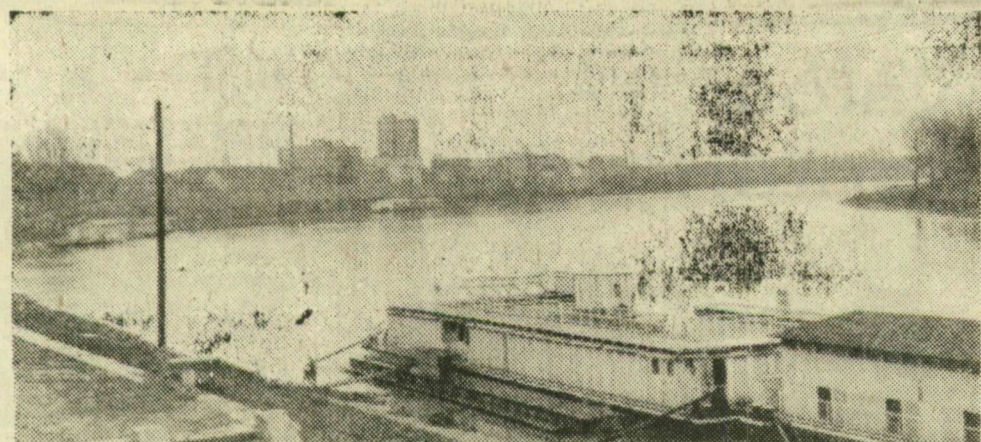
Szedelőz-kódos közben szöli meg egy fiatalasszony, hogy mondania ó valamit. Az a panaszos Péli Jánosné, hogy nagyon tagja akar ő lenni a szövetkezetnek, de nem akarják fölvenni.

— Szeretem pedig a mezzei munkát nagyon. Hatvan óta mindig vállalom kapálásra földet a térszóból, mert az uram is itt traktoros. Mégis azt mondják, először csak szerződéssel lehet.

Próbaidőhöz kötik mostanában a térsz-tagságot. Aki kiállja a próbát, fölveszik. Nem protekciót akarok Péli-nének, csak emlékeztetőül írom le, hogy el ne felejtsek. Nem is akar többet ő se, csak ennyire kért. Hátha jobban megmarad a vezetők emlékeztetőben, ha újságban is olvassák.

— Szerettem én egyedül is dolgozni, először furcsa is volt bandában, de belejöttem. A csapat kedvéért jöttem ide is télre.

Horváth Dezső

Téli szálláson

Ilyen későig, decemberig, nem maradtak még helyükön a Tiszán a csónakházak. Felvontatásukat a téli kikötőbe késleltette a Tisza rendkívül alacsony vízálása, és a téli kikötő torkolatának kotrása. Ha késve is, csak megjött az első jelentősebb árhullám a Tiszán, és most már útnak indulhatnak téli szállásukra a csónakházak és más vízi járművek.

hatás, amikor a vezetők beszélnek, vagy amikor kitüntetések osztanak. Apró Antal úgy fejezte be rövid felszólalását, hogy megköszönte a közreműködő vállalatok dolgozóinak erőfeszítéseit. Nem csupán azt mondta, hogy a beruházási tevékenységet, a munkát önmagát, hanem igen egyszerű szavakkal így: köszönöm fáradozásait. Ennek a szónak, úgy láttam, érzelmi hatása volt. Valami olyasféle hullám futott át az arcokon és a szemekben, melyet a belső melegség, az emberi érzélem tud ki-váltani.

Egy ismerősöm mesélte legutóbb Budapesten, hogy amikor a Huszonötödik Színház megnyitotta kapuit a nagyközönség előtt, akkor a színház igazgatója az első előadásra, a bemutatóra meghívta mindazokat a munkásokat, akik részt vettek az új „Thália templomának” építésében. Egy kis csapat munkásnak ez a megtiszteltetés sokat jelentett, talán annál is többet, mintha valahol a művészeti irodában a pénztáros, fel sem pillantva asztaláról, átadott volna nekik néhány százförintost.

Az ám, az átadás! Álljunk meg egy szóra ennél is, s kanyarodjunk vissza a házigyári ünneposztáshoz. Kiosztották ott is a kitüntéseket, huszoneket vettek át az emelvény előtt a minisztertől a szakma kiváló dolgozója kitüntetés. Azután a közreműködő vállalatok igazgatói és magas

beosztású mérnökei pénzjutalmat kaptak az emelvény előtt, majd kihirdették, hogy a többiek, majdnem csak olyan ize volt a vezetésnek, hogy az alacsonyabb beosztásúak, majd a műhelyirodában az imoktól vehetik át jelvényeiket, borítékjaikat, de el ne felejtsek aláírni a pénzügyi listát, mert akkor még baj is lehet. Az arcon ez alkalommal is volt reagálás, de nem olyan mint megelőzően. Szárazabb lett a tekintet. Elnézést az építőktől, hogy velük példázódtam, sajnos máshol is, szinte mindenütt így csinálják.

Az erkölcsi elismerés legszebb példáját is említhetem, s éppen szűkebb környezetünk munkásait is megnevezhetjük. Nemrégiben kapott Állami-díjat Vad János főfűtőmester és Széll Imréné, Longa Józsefné, Szőke Béláné, valamint Békési Lajosné konzervgyári munkások. Beszélgettem mind az ötjükkel a munkáról és a kitüntetéséről is. Aligha találtunk volna náluk boldogabb embereket Szegeden és környékén. De adjuk meg a formáját is az elismerésnek. Nem szabadna sajnálni azt a kis időt, hogy ott, az ünnepeken nyújtás át mindenkinek a kitüntetését és jutalmát. Ritkán esik meg egy munkás-ember életében, hogy kiüntetik, a vállalatok is évente legfeljebb egyszer-kétszer rendeznek ilyen ünnepeket. Higgyék el, jólesik minden embernek, még annak a segédmun-

kásnak is, akit csupán vékonyka borítékkal jutalmaznak, ha hangosan. A nyilvánosság előtt szólítják, említik a nevét, s kimegy az igazgatója elé és egy kézfogás, néhány baráti szó mellett veszi át pénzjutalmát. Nem az emberi hiúság, a szereplési vágy mozdul meg, nem az birizgálják a bensőt, hanem valami más, sokkal tisztább ösztönök dolgoznak és várnak el ilyenfajta megnyilvánulásokat is. Mondhatnám nyugodt lelkiismerettel, hogy visszatérül az ilyen aktusokra fordított idő és energia a dolgos mindennapokban, mert az emberekben nem csak az egyik oldal munkál, hanem a viszonzás is benne lakozik mindenikben. Az a régi szó-lás-mondás, hogy amilyen az adjon isten, olyan a fogadj isten. Aki ott, a nyilvánosság előtt, a gyári kollektíva ünnepén állt ki a tömeg elé és vette át az elismerést, az a hétköznapiakon s bizonyítani szeretne cserébe.

A jó szó értékét akár mérni is lehet az eredményekben. S kívánja azt s az ember, éppen úgy, mint a pénz. 3 melyiket könnyebb adni vajon? Pénzt, vagy megértő emberi érzélem, jó szót, elismerést? Erre is nehéz válaszolni. Mátériálisan szemlélve könnyebb jó szavakat osztogatni, mint százakat. Mégis elgondolkodunk rá, hogy olykor hiánycikk az erkölcsi elismerés, a baráti szó.

Gazdag István